

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Co/243/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1110207016
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Hajdínová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1110207016.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľky: N. V. I. V. R. Ó. Y. B. D. Á. , bytom D. T. U., G. Č.. XXX, proti odporcovi: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie č. 13, o náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu diskriminácie, s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 8. októbra 2012, č.k. 19 C 31/2010-41, takto

rozhodol:

Sudkyňa Okresného súdu Bratislava I. JUDr. Zuzana Kučerová **n i e j e** vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I. pod sp.zn. 19 C 31/2010.

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava I. uznesením zo dňa 8.10.2012, č.k. 19 C 31/2010-41, zastavil konanie o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 124.725,86 € z dôvodu odmeňovania navrhovateľky v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania. Navrhovateľka nezaplatila poplatok z predmetu konania v sume 3.807,50 € súčasne s podaním návrhu a ani dodatočne na výzvu súdu napriek poučeniu o následkoch nezaplatenia poplatku. Uznesenie odôvodnil ustanovením § 2 ods. 1 písm. a/, § 5 ods. 1 písm. a/, § 8 ods. 1, § 10 ods. 1, 3 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení jeho zmien. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu, keďže konanie bolo zastavené. V tejto časti dôvodil ustanovením § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu podala včas odvolanie navrhovateľka. Dôvodila, že návrh smeruje proti Slovenskej republike a je protiústavné, aby štát vymáhal súdny poplatok v konaní, kde je sporovou stranou. Odporcom je Slovenská republika zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, ktoré je ústredným orgánom štátnej správy. Uplatnený nárok je nárokom na ochranu voči opatreniu orgánu verejnej správy. Sudcovia všeobecných súdov sú platovo znevýhodňovaní oproti sudcom špeciálneho súdu, čím je porušená zásada rovnakého zaobchádzania v pracovných vzťahoch, ktorá sa uplatňuje v spojení s právami fyzických osôb v oblasti výkonu zamestnania a podmienok výkonu práce, vrátane odmeňovania. Tento nárok sudcov špeciálneho súdu sa odvíja od vládneho návrhu zákona, čím začalo dochádzať k nerovnakému postaveniu sudcov a následne realizáciou zákona došlo k zásahu orgánu verejnej správy (moci). Nezákonný zásah vo veci odmeňovania sudcov konštatoval Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze zo dňa 20.5.2009, sp.zn. PL. ÚS 17/2008. Účelom konania vo veci ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy je poskytnutie ochrany pred zásahom, ktorý nie je rozhodnutím. V konaní sa domáha ochrany svojich práv v súvislosti s diskrimináciou v platových pomeroch na základe zákona, t.j. v súvislosti so zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím. Z uvedeného dôvodu je konanie oslobodené od súdnych poplatkov a ide o zákonné vecné oslobodenie od súdneho poplatku. Tým, že súd prvého stupňa zastavil konanie pre nezaplatenie

súdneho poplatku za návrh v konaní, ktoré je oslobodené od súdneho poplatku, jej odňal možnosť konať pred súdom. Zdôraznila rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29.4.2011, č.k. 3 Co 170/2011-38, v obdobnom prípade, kde odvolací súd vyslovil právny názor, že konanie je od súdneho poplatku oslobodené. Spôsob výpočtu a výšku súdneho poplatku navrhovateľka nenamietala vôbec. Odvolaciemu súdu navrhla napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Navrhovateľka nevzniesla námietku zaujatosti voči vec prejednávajúcej sudkyňi súdu prvého stupňa.

Podaním zo dňa 17.2.2014 odporca vzniesol námietku zaujatosti voči vec prejednávajúcej sudkyňi, pričom neuviedol meno sudkyne. Dôvodil len tým, že sama si podala na súde návrh tak, ako navrhovateľka v prejednávanej veci. Z tohto dôvodu existujú dôvodné obavy o garancii neustrannosti zákonného sudcu z objektívneho hľadiska, keďže má pomer k veci s prvkami pomeru k navrhovateľke, a preto je z prejednávania a rozhodovania v predmetnej veci vylúčená. V tejto súvislosti zdôraznil ustanovenie § 14 ods. 1, § 15a ods. 1, § 135 ods. 1 veta druhá O.s.p., § 2 ods. 1, 2 zákona č. 385/2000 Z.z., čl. 141 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. ÚS 47/2005, osobitne nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 11.9.2013, sp.zn. II. ÚS 16/2011.

Skôr, ako odvolací súd pristúpil k vecnému prejednaní odvolania navrhovateľky, zaoberal odporcom vznesenou námietkou zaujatosti. Z podania odporcu nevyplýva, proti ktorému sudcovi Okresného súdu Bratislava I. námietka zaujatosti smeruje.

V každej námietke zaujatosti musia byť uvedené tieto podstatné náležitosti: 1/ proti komu smeruje, 2/ dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, 3/ kedy sa účastník podávajúci námietku zaujatosti o dôvode vylúčenia dozvedel (§ 15a ods. 3 veta prvá O.s.p.). Absencia čo i len jednej podstatnej náležitosti má ten následok, že súd na takúto námietku zaujatosti neprihliadne a v tomto prípade ani vec nadriadenému súdu nepredloží (§ 15a ods. 3 veta druhá O.s.p., nadväzne na ustanovenie § 15a ods. 1, 2 O.s.p.).

S poukazom na vyššie uvedené dôvody (námietka zaujatosti postráda jednu z podstatných náležitostí), citované zákonné ustanovenia, na odporcom vznesenú námietku zaujatosti nebolo možné prihliadať.

Odhliadnuc od tejto právnej skutočnosti nadriadený súd nadväzne na ustanovenie § 135 ods. 1 veta druhá O.s.p., podľa ktorého je súd viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd, skúmal, či JUDr. Zuzana Kučerová, sudkyňa Okresného súdu Bratislava I. (zákonná sudkyňa v prejednávanej veci), si podala návrh na súd na základe rovnakých skutkových a právnych dôvodov. Nepochybné z jej vyjadrenia zo dňa 14.3.2014 (č.l. 52 spisu) vyplýva, že si takýto návrh podala v roku 2010 na Okresnom súde Bratislava II. a bol vedený pod sp.zn. 11 C 23/2010; podaním zo dňa 10.6.2010 návrh vzala späť a z tohto dôvodu bolo konanie vo vzťahu k nej zastavené. Osobne sa vo veci necíti byť zaujatá, nemá žiadny pomer k veci, k účastníkom konania. V prípade, že v zmysle rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 11.9.2013, sp.zn. II. ÚS 16/2011, vo veci zaujatá je, súhlasila s pridelením veci inému sudcovi.

Podľa § 14 ods. 1, 3 O.s.p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci.

Rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa ustanovenia § 14 O.s.p. predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Sudcu preto možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia vec prejsť a rozhodnúť v súlade so zákonom, nezaujato a spravodlivo. Základom pre vylúčenie sudcu môžu byť teda len objektívne existujúce zákonné dôvody. Subjektívne hľadisko účastníkov konania, prípadne i sudcov samotných, je síce podnetom pre rozhodovanie o eventuálnej zaujatosti, avšak rozhodovanie o tejto otázke sa musí uskutočniť výlučne len na základe hľadiska objektívneho. K vylúčeniu sudcu z prejednávania a rozhodnutia konkrétnej veci môže dôjsť len vtedy, ak je evidentné, že vzťah sudcu k danej veci, k účastníkom

konania alebo k ich zástupcom dosahuje takej povahy, a intenzity, že i napriek zákonom stanoveným povinnostiam nebude sudca schopný nezávisle a nestrannne rozhodovať.

Citované zákonné ustanovenie zabezpečuje nestrannosť výkonu súdnictva, pričom predpokladá taký (subjektívny) osobný, hospodársky alebo majetkový vzťah sudcu k veci, k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom, ktorý i pri všetkej snahe o objektívnosť by mu bránil vec nestrannne prejednať a rozhodnúť. Zaujatosť možno charakterizovať ako stav, keď je sudca osobne zainteresovaný na výsledku konania. Cieľu sledovanému uvedeným ustanovením zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu 1/ k veci, v rámci ktorého by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci, 2/ k účastníkom konania, ktorý by bol založený na príbuzenskom či obdobnom vzťahu, alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, alebo 3/ k zástupcom účastníkov konania založenom na podobnom vzťahu ako k účastníkovi konania.

Ustanovenie § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti (spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale sa musí tiež javiť, že je poskytovaná), hoci rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa citovaného zákonného ustanovenia predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (č.l. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Nestrannosť sa posudzuje dvojako: jednak ide o zistenie osobného presvedčenia toho-ktorého sudcu v danej situácii, a jednak je nutné sa uistiť, že tento sudca poskytuje dostatočné záruky vylučujúce akúkoľvek legitímnu pochybnosť. Osobná nestrannosť sudcu sa predpokladá dovtedy, kým nie je preukázaný opak. Pokiaľ ide o objektívne hodnotenie, je treba sa zaoberať otázkou, či nezávisle na chovaní sudcu existujú určité overiteľné skutočnosti, ktoré sponchybujú jeho nestrannosť, pričom môže mať význam i samotné zdanie. Z toho vyplýva, že pri skúmaní, či v určitej konkrétnej veci existujú legitímne dôvody svedčiace o nedostatku nestrannosti sudcu, je treba vziať do úvahy aj názor účastníkov. Určujúcim prvkom je to, či je možné považovať obavy dotknutej osoby za objektívne ospravedlniteľné.

Ako je uvedené vyššie odporca námietku zaujatosti zákonnej sudkyne v prejednávanej veci odôvodnil tým, že sama si podala „antidiskriminačnú žalobu“ a že teda sama má záujem na výsledku konania; musí jej byť zrejmé, že vyhovením návrhu v plnom rozsahu by došlo k „zvýšeniu šancí“ na úspech v konaní, v ktorom je sama navrhovateľkou, úspech navrhovateľky v prejednávanej veci posilňuje šancu na úspech v súdnom konaní aj sudkyne prejednávajúcej a rozhodujúcej predmetnú vec. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze zo dňa 11.9.2013, č.k. II. ÚS 16/2011-97, vyslovil, že základné právo Slovenskej republiky zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi zaručené v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.8.2010, sp.zn. I Nc 35/2010, porušené boli, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.8.2010, sp.zn. I Nc 35/2010, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Okrem iného dôvodil, že sudcovia v základe nemôžu posudzovať žaloby kolegov, ak sú sami žalobcami vo veci, ktorá má s posudzovanou vecou totožný skutkový a právny základ. Skutočnosť, že žaloby sudcov sa veľmi podobajú (sú z väčšej časti totožné alebo obdobné) znamená, že sudcovia vlastne materiálne rozhodujú vo vlastnej veci. Ak sudca verí svojej žalobe, opak nemožno rozumne predpokladať, je ťažko uveriteľné, prakticky neuveriteľné, žeby rozhodoval ináč o navlas rovnakej žalobe kolegu. Všetci sudcovia odvodzujú svoj nárok od jedného a toho istého aktu žalovaného štátu - § 66 ods. 1, § 67 ods. 1, 2, § 69 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z.z., čím vlastne čiastočne splýva spoločný skutkový a právny základ všetkých týchto žalôb. V antidiskriminačných žalobách sudcovia si odvodzovali svoje nároky z rovnakého skutkového základu, čiže boli osobne zainteresovaní na určitej právnej kvalifikácii určitého skutkového stavu, pretože (by) to bolo aj pre nich výhodné. Jestvuje riziko, že sudca bude pri rozhodovaní prerokúvanej veci motivovaný vyjadriť taký právny názor, ako to bolo v jeho osobnej veci a aj aby to bolo v jeho veci (založenej na rovnakých skutkových okolnostiach) výhodné. Hoci sudcovia ako žalobcovia formálne nevystupujú z pozície authority, v ich prípade ide o rozhodovanie totožnej veci, a preto tu vzniká spolu s ďalšími skutočnosťami záťaž z hľadiska objektívnej nezaujatosti. Prezumpcia nezaujatosti sudcu je vyvrátená poukazom na podanie obdobnej žaloby, teda poukazom na faktické vyjadrenie právneho názoru, a to istej intenzity. Je rozdiel medzi právnym diskurzom, vyjadrovaním abstraktného právneho názoru, a medzi situáciou, ak sudca zo svojho právneho názoru vyvodzuje vo svojej vlastnej veci právne konzekvencie tak, že sám na základe daného právneho názoru podá žalobu.

O to viac v situácii, ak ide o vec, ktorá je obdobná nielen právne, ale aj skutkovo, pričom je totožný aj účastník konania - odporca a navrhovateľ je tiež typovo rovnaký - sudca. Je ťažké predstaviť si spôsob, akým môžu poskytnúť dostatočné záruky, ktoré túto oprávnenú pochybnosť (z hľadiska zdania nezaujatosti) vyvracajú. V predmetnej veci ani nemusí posudzovať, či k poskytnutiu dostatočných záruk z hľadiska teórie zdania došlo, keďže ústavnému súdu nie je známe vôbec žiadne poznanie predmetného sudcu, ktoré by k poskytnutiu záruk smerovalo. Ich vyhlásenie, že sa necítia vo veci zaujatí, ním byť nemôže, pretože ide iba o vyhlásenie o ich vnútornom stave, teda o stave subjektívnej stránky zaujatosti. Z hľadiska teórie zdania teda ostala založená prezumpcia zaujatosti úplne nevyvrátená. Podľa ústavného súdu nevyhlásenie sudcov, ktorí mali rozhodovať o veci sudcov, ktorí mali podanú skutkovo a právne obdobnú, ba totožnú žalobu, a teda skutková a právna totožnosť vecí vytvárajúca istý druh spoluoprávnenia, vystupovanie v dvoch pozíciách vo vzťahu ku skutkovo a právne totožným veciam a ústavný súd v presvedčení, že sudcovia sú presvedčení o oprávnenosti ich žalôb, spolu so skutočnosťou, že ide o veľký počet žalôb priamo súvisiacich s ich statusom, identitou, dôstojnosťou a expertnosťou, znamená pomer sudcov k veci s prvkami pomeru k účastníkom, a tak v súhrne ide o porušenie práva sťažovateľky na nestranný súd. Rozhodovať o zaujatosti vo veciach antidiskriminačných žalôb sudcov by mali sudcovia, ktorí sami nepodali totožné a obdobné žaloby.

Ako nepochybne vyplýva z obsahu spisu, vo veci zákonná sudkyňa JUDr. Zuzana Kučerová si síce tiež podala „antidiskriminačnú žalobu“, že krátko po jej podaní zobrala návrh späť v celom rozsahu a vo vzťahu k nej bolo konanie zastavené (skôr, ako súd vec prejednal meritórne), že subjektívne sa v prejednávanej veci necíti byť zaujatou. Nezávisle na chovaní sudkyne skutočnosť (podanie „antidiskriminačnej žaloby“) by bola dôvodom pre vyslovenie záveru, že má vzťah k danej veci, k účastníkom konania, že tento dosahuje takej povahy, intenzity, že i napriek zákonom stanoveným povinnostiam spochybňuje jej nestrannosť, len vtedy, ak by sama naďalej trvala na svojej „antidiskriminačnej žalobe“, žeby v nej Okresný súd Bratislava II. vykonával úkony smerujúce k rozhodnutiu vo veci samej. Obavy odporcu preto nemožno považovať za objektívne ospravedlniteľné (v súlade s názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky vysloveným vo vyššie označenom náleze); v neposlednom rade tiež z dôvodu, že konanie bolo zastavené na samom začiatku pre nezaplatenie súdneho poplatku. Nadväzne na vyššie uvedené právne skutočnosti, v tomto štádiu konania, nadriadený súd dôvodí, že nie sú splnené zákonné podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., a preto JUDr. Zuzanu Kučerovú nevyhlásil z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I. pod sp.zn. 19 C 31/2010.

Odvolací súd preskúmal vec (§ 212 ods. 1 O.s.p. v znení účinnom od 1.10.2013, ďalej len O.s.p.; § 355 O.s.p.), túto prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno priznať úspech.

Napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa odvolací súd potvrdil, pretože je vo výroku vecne správne a keďže sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozhodnutia ako správnymi, odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu už ďalšie dôvody neobsahuje (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.). Na tomto mieste treba ešte uviesť, že navrhovateľka poplatok z predmetu konania nezaplatila ani v odvolacej lehote.

Pre správnosť dôvodov napadnutého uznesenia odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť nasledovné. Navrhovateľka sa svojím návrhom podaným na súde prvého stupňa dňa 15.2.2010 domáha zaplata sumy 124.725,86 €, pretože od účinnosti zákona č. 122/2005 Z.z., teda od 15.4.2005, dochádza k zjavnej diskriminácii v odmeňovaní tzv. „ostatných“ sudcov v Slovenskej republike v porovnaní so sudcami „špeciálnych súdov“, pričom do okruhu diskriminovaných sudcov v Slovenskej republike patrí aj ona. Za tento stav zodpovedá Slovenská republika v zmysle zákona č. 365/2004 Z.z. Uvedenej sume zodpovedá štvornásobok priemerného mesačného zárobku zamestnanca v národnom hospodárstve za každý mesiac v období od 15.4.2005 do 30.6.2009. Dôvodila ďalej, že dané konanie je oslobodené od súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 1 písm. j/ zákona č. 71/1992 Zb.; poplatok z predmetu konania nezaplatila súčasne s podaním návrhu. Súd prvého stupňa preto navrhovateľku vyzval (v roku 2012) na zaplata sumy 3.807,50 €; vychádzal pritom z položky č. 7d písm. b/ sadzovníka súdnych poplatkov. Súčasne súd prvého stupňa dal navrhovateľke poučenie o následkoch nezaplata súdneho poplatku.

Hoci poplatková povinnosť navrhovateľke vznikla podaním návrhu na súd (§ 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. v znení účinnom v čase podania návrhu na súd; § 17 ods. 1) a poplatok za podanie návrhu bol splatný vznikom poplatkovej povinnosti (§ 8 ods. 1 citovaného zákona o súdnych poplatkoch), zákonodarca dal navrhovateľke možnosť zaplatiť takýto poplatok ešte neskôr, na základe výzvy, správnej, zo strany súdu a po poučení o následkoch nezaplatenia súdneho poplatku (§ 10 ods. 1 citovaného zákona o súdnych poplatkoch). Vtedy mala možnosť zaplatiť súdny poplatok do konca lehoty na podanie odvolania proti uzneseniu o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku.

Nemožno prisvedčiť odvolateľke v tom, že ide o konanie, ktoré je oslobodené od súdnych poplatkov podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písm. j/ zákona č. 71/1992 Zb. Písm. j/ („nečinnosti orgánu verejnej správy“) a písm. k/ („ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy“), zneli do 31.12.2005; od 1.1.2006 písm. j/, k/ zostali označované ako písm. i/, j/ v dôsledku zmeny uskutočnenej zákonom č. 621/2005 Z.z. Písm. j/, k/ boli zavedené do § 4 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. zákonom č. 531/2003 Z.z. s účinnosťou od 1.1.2004. Zákonodarca pri predkladaní tejto zmeny a pri schvaľovaní (ako to vyplýva z návrhu zákona, z dôvodovej správy a zo schváleného návrhu zákona) sledoval rozšírenie okruhu vecných oslobodení od súdneho poplatku z dôvodu zachovania účelu konania podľa štvrtej a piatej hlavy piatej časti O.s.p. Obidve konania sú konaniami v správnom súdnictve, ako to nepochybne vyplýva z piatej časti O.s.p. (verejnú správu možno definovať ako správu vecí verejných vykonávanú vo verejnom záujme; vykonávajú ju subjekty verejnej správy, ktorými sú orgány štátnej správy, orgány samosprávy a záujmová samospráva). Osobitne tiež text, ktorý sa vzťahuje k § 4 ods. 1 písm. j/ zákona č. 71/1992 Zb. (predtým písm. k/) je doslova prevzatý z názvu piatej hlavy piatej časti O.s.p.: „Konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy“ (§ 250v O.s.p.).

Na prejednávanú vec sa vzťahuje občianskoprávne konanie, na ktoré je v prvom stupni vecne príslušný okresný súd (§ 9 ods. 1 O.s.p.); súd prvého stupňa koná podľa prvej až tretej časti O.s.p. a takéto konanie nepožíva vecné oslobodenie od súdnych poplatkov podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písm. j/ zákona č. 71/1992 Zb. (predtým písm. k/). Vecné oslobodenie tohto konania nevyplýva ani z iných písmen § 4 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že v prípade, ak by sa prejednávaná vec mala posudzovať podľa piatej časti O.s.p. (správne súdnictvo), v prvom stupni by rozhodne nebol vecne príslušný okresný súd (§ 246 O.s.p.) a tiež petit by bol úplne iný.

Súd prvého stupňa správne postupoval, keď navrhovateľke uložil poplatkovú povinnosť za návrh na začatie konania, že konanie zastavil pre nezaplatenie súdneho poplatku podľa § 10 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení zmien a doplnkov. Následkom nezaplatenia súdneho poplatku ani do konca lehoty na podanie odvolania proti uzneseniu o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku je (len) potvrdenie takého uznesenia odvolacím súdom. Nebolo možné zohľadniť odvolateľkou označené rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave v obdobnej právnej veci, pretože z neho nevyplýva, žeby sa odvolací súd zaoberal históriou, účelom a zmyslom ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení jeho zmien a doplnkov, osobitne v písm. j/, k/, neskôr v písm. i/, j/.

Odvolací súd v otázke vzťahu medzi právom na prístup k súdu a povinnosťou zaplatiť súdny poplatok odkazuje na právny názor Európskeho súdu pre ľudské práva vyslovený v rozsudku zo dňa 19.6.2001, č. sťažnosti 28249/95, vo veci Kreuz proti Poľsku (odseky 59, 60), podľa ktorého Európsky súd pre ľudské práva nikdy nevyhlásil možnosť, že záujmy riadneho chodu justície môžu odôvodňovať zavedenie finančného obmedzenia na prístup jednotlivca k súdu. V tej súvislosti Európsky súd pre ľudské práva konštatoval, že požiadavku zaplatiť súdny poplatok v súdnom konaní nemožno pokladať za obmedzenie práva účastníka na prístup k súdu, ktoré je nezlučiteľné per se s článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže ich náhradu nežiadal (§ 142 ods. 1, § 151 ods. 1, § 224 ods. 1 O.s.p.).

Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.5.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.